

ima rabiti po vseh hrvaških srednjih in višjih trgovskih šolah, po katerih se poučuje z odlokom vis. kr. zem. vl. z dne 4. oktobra 1893. l. hrvaška stenografija po sistemu Gabelsbergerjevem kot neobligaten predmet. Knjigo toplo priporočamo vsem slovenskim stenografom, ki se zanimajo za hrvaško stenografijo.

N.

Hrvaško protestantovsko sv. pismo v latinici.¹⁾ Nedavno je izročil profesor dunajskega vseučilišča Fr. Müller prof. V. Jagiću lepo tiskano knjigo, da jo pregleda, je-li znana ali ne. J. je bil ves presenečen, spoznavši v njej hrvaško protestantovsko izdanje starega veka, in sicer „Prorokov“, tiskano z latinico. Žal, da knjiga nima zaglavnega lista, in da se torej ne more reči, kje in kdaj se je tiskala. Jagić meni (v pismu, priobčenem v „Viencu“ št. 4. t. l.), da se najlaglje vzporedi s sloven. Dalmatinsko biblijo (l. 1584.), ker je obema služil Lutrov prevod. Toda tisk ni isti in tudi lesorezi ne. V hrvaškem izdanju so črke nekoliko natančnejše in lepše kakor v slovenskem, torej najbrže nista obe knjigi tiskani v isti tiskarnici. (Kakor znano, je izšla slovenska biblija v Vitenbergu). Gotovo se ne more reči, je-li imel hrvaški prelagatelj slovenski prevod pred seboj, ali ne, a najbrže ga je imel. Ker Jurij Dalmatin, slov. prelagatelj, ni ničesar omenil o hrvaškem prevodu, bi se moralo prisoditi prvenstvo slov. prevodu; hrvaški pa je bil izdelan in tiskan v isti dobi ali 1—2 leti pozneje. Če je prerejal hrv. tekst Stefan Istranin, tedaj je delal z Jurjem Dalmatinom, kakor pri novem veku z Antonom Dalmatinom. Zato se morata primerjati med seboj hrv. in slov. tekst in oba zopet z Lutrovim originalom. V hrv. prevodu so lesorezi znamenitega lesorezca Hansa Brosamerja, ki jih je izdelal za Lutrovo biblijo že okoli l. 1549.; na enem lesorezu je vpisano leto. V nemškem Lutrovem izdanju „Prorokov“ l. 1561. so isti lesorezi, kakor v hrv. prevodu, v slovenskem pa ne, izimši enega, katerega pa zopet hrv. prevod nima. Lutrova biblija l. 1561. se je tiskala v Vitenbergu pri Hansu Lufftu. Ker so se pa menda že tedaj kakor dandanes prodajali lesorezi na vse strani, se ne more trditi, da se je i hrv. prevod tiskal pri Lufftu v Vitenbergu.

Dr. Bosanac je opozoril (v isti št. Vienčevi), da je že Šafařík v „Geschichte der südslav. Literatur“ I. 166, II. 196, omenil hrv. prot. izdanje sv. pisma z latinico. Š. piše nan.reč: „Probe von den Propheten — des Isaias vermuthlich, den Leonhard Merčerić aus Dalmatien übersetzt hatte — in kroat. (d. i. illyrischer) Sprache mit lat. Schrift, gedruckt zu Tübingen 1561.“ Tiskalo se je baje samo 50 eksemplarov, o katerih pravi Š., da so „jetzt unbekannt.“ (Schnurrer, Slavischer Bücherdruck in Württemberg im XVI. Jahrh. Tübingen 1799, pag. 69, 71; Dobrovský, Slavin p. 135.). Morda je knjiga, katero je zasledil Jagić, v zvezi z ono „Probe aus den Proph.“, o kateri piše tudi Š.: „ob der Druck beendet wurde, ist nicht gewiss.“ Knjiga bi bila torej popolnjena „Probe aus d. Proph.“. Če se to dokaže, bi vedeli: 1) Kje je knjiga tiskana, t. j. v Tubingi, 2) ime prelagateljevo (Leonardo Merčerić), ako ima Dobrovský prav. Daljše raziskavanje in primerjanje z drugimi biblijami dožene gotovo, kdaj in kje se je tiskalo to delo, in kdo je prelagatelj.

Fr. Vidic.

¹⁾ Na kratko smo že v zadnji številki sporočili o tej knjigi.

